

Az MTA elnökségének ülése

1999. október 26.

Az októberi elnökségi ülésen első napirendi pontként *Láng István* előterjesztésében tájékoztatót hallgattak meg az Elnökség tagjai a Tudomány Világkonferenciájáról (Budapest, 1999. június 26 — július 1.), annak előzményeiről, a szervezési feladatokról, az ezekkel kapcsolatos tapasztalatokról, valamint a tartalmi kérdésekről. Mint megfogalmazta, a Világkonferencia tartalmi szerkezetének alap gondolata arra összpontosult, hogy a tudósok, a tudománypolitikusok és a társadalom képviselői együtt vitassák meg az aktuális kérdéseket. A záróülésen a terveknek megfelelően két dokumentumot fogadtak el: „Nyilatkozat a tudományról és a tudományos ismeretek felhasználásáról”, valamint „A tudomány feladatai — cselekvési keretprogram” címmel. A világkonferencia előtt és után a magyar szervezők több tudományos és kulturális rendezvényt szerveztek. Ezek közül külön említést érdemel a Fiatal Kutatók Nemzetközi Konferenciája. Összefoglalóan megállapítást nyert, hogy Magyarország bebizonyította, képes egy nagy létszámú, sok nemzetiségű és bonyolult összetételű nemzetközi összejövetel házigazdájának szerepét betölteni.

Második napirendi pontként *Glatz Ferenc* elnök ismertette a kutatóintézeti konszolidáció 2000—2002-ig tartó II. szakaszának programvázlatát, hangsúlyozva, hogy az eddigi folyamattal az intézethálózat nem tekinthető stabilizálódottnak, konszolidálódottnak, szükséges a permanens reform fenntartása. Az eddigi eredmények közül kiemelte, hogy a mára kialakult garantált létszámból engedni már tovább nem lehet, a további reformnak nem lehet része az újabb létszámleépítés. Nagy gondot kell fordítani a fiatal kutatók szerepére, a tudományos utánpótlás biztosítására.

Kroó Norbert főtktár az Európai Unió 5. Kutatás- és Technológiafejlesztési és Demonstrációs keretprogramjához való akadémiai kapcsolódás kérdéseiről tájékoztatta az Elnökség tagjait, mint az elkövetkező időszakban a hazai K+F egyik kiemelkedő stratégiai céljáról. Az 5. Keretprogramhoz hazánk az EU 1997. évi meghívása nyomán teljes jogú tagként csatlakozott. Hangsúlyozta a főtktár, hogy ösztönözni kell az MTA intézeteit és támogatott kutatóhelyeit, hogy minél több pályázatban vegyenek részt. Az MTA-nak törekednie kell a kormányhatalározatban leírtak érvényre juttatására, hogy részt vegyen azokban a bizottságokban, szakmai testületekben, amelyek a magyar tudomány, kutatás és

fejlesztés kapcsolatrendszerében érintettek. További feladat a koordinációban való részvétel, az MTA titkársága látja el ezt a feladatot a Centers of Excellence pályázatok esetében.

Vizi E. Szilveszter alelnök előterjesztette az általa vezetett alkalmi bizottság javaslatát — a tudományos osztályok ajánlásainak ismeretében — a 2000. évi Kossuth- és Széchenyi-díjra jelöltekéről. Ennek ismeretében az Elnökség Szabolcsi Miklóst, Niederhauser Emilt, R. Várkonyi Ágnest, Csákány Bélát és Gécseg Ferencet (megosztva), Vajda Györgyöt, Tóth Klárát, Vértes Attilát, Patthy Lászlót, Mátyás Antalt, Peschka Vilmost, Pantó Györgyöt, Zimányi Józsefet, Tél Tamást és Rácz Zoltánt (megosztva) Széchenyi-díjra, továbbá Sedlmayr Jánost Kossuth-díjra terjeszti fel a 2000. évben.

Az egyebek között Glatz Ferenc elnök ismertette a Kulcsár Kálmán vezette bizottság állásfoglalását a decemberi közgyűlés megtartásának szükségességéről, valamint a Vezetői Kollégium határozatát e tárgykörben, mely szerint az idei évben még legyen összehíva decemberi közgyűlés. A közgyűlés tagjainak javasolni fogják, hogy ezentúl a decemberi összejövetelre csak rendkívüli esetben kerüljön sor.

Ezt követően ugyancsak Glatz Ferenc beszámolt a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium összehívásáról, az Akadémiát érintő feladatokról (költségvetés, tudománypolitikai monitorozás, adatbázis kiépítése).

Végül a Somodi Imre alapította Bolyai Nagydíj eddigi történetéről és a jelenlegi eseményekről esett szó. Mivel az alapítók a kezdetekhez képest megváltoztatták az odaítélés és átadás körülményeit, a díj átadására ebben az évben sem került sor. Az Elnökség tagjai egyetértettek abban, hogy a következő tárgyalások során az Akadémia részéről hangsúlyt kapjon, hogy bár fontos, hogy az MTA részt vegyen egy ilyen volumenű díj odaítélésében, ám ennek vannak feltételei. Így lényeges, hogy megmaradjon a díj civil jellege és az MTA presztízse se sérüljön.

Bertók Krisztina